

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/176/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714201453
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8714201453.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Martina Kopinu v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1) F. O. O., bytom J. XXXX/XX, K., štátne občianstvo Slovenská republika, práv. zast. Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S), Poprad, so sídlom Bajkalská 2335/3, IČO:42 088 453 2) M. N., bytom I. XXX/XX, K., štátne občianstvo Slovenská republika, práv. zast. Mgr. Peter Lindeman, advokát so sídlom Poprad, Mnoheľova 17, v konaní o zaplatenie 9.198,69 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 12C/29/2015-78 zo dňa 23 .05.2016, jednomyseľne takto

rozhodol:

Mení sa rozsudok v jeho napadnutej časti tak, že návrh žalobcu voči žalovanej v II. rade sa zamietá.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.702,65 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania z uvedenej sumy od 01.02.2014 do zaplatenia a uhradiť mu trovy konania vo výške 253,69 eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 48, § 52, § 54, § 100, § 101, § 107, § 457 Občianskeho zákonníka a § 303, § 304, § 306, § 311, 497, § 506 Obchodného zákonníka.

3. Vychádzal zo zistenia, že dňa 20.08.2007 uzavrel žalobca so žalovaným v 1./rade ako dlžníkom, a so žalovanou v 2./rade ako ručiteľkou zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej sa zaviazal poskytnúť žalovanej v 1./rade mimoriadny medziúver pod číslom XXXXXXXXXXXX vo výške 300.000,- Sk, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok a všeobecných zmluvných podmienok sa mimoriadny medziúver zmenil na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXXX vo výške 180.000,- Sk. Žalovaná v 1. rade sa zaviazala splatiť poskytnutý medziúver vrátane úroku 7,39 % ročne. Nakoľko žalovaná v 1./ rade neuhradila zročné splátky, a to ani v poskytnutej dodatočnej lehote vyplývajúcej zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, žalobca listom zo dňa 09.09.2013 adresovaným žalovanej v 1./rade odstúpil od zmluvy s tým, že žalovanú v 1./ rade požiadal o okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v lehote do 7 dní od doručenia listu. Súd prvej inštancie predmetný právny vzťah posúdil iba podľa ustanovení Občianskeho zákonníka s prihliadnutím k ust. § 54 OZ a § 48 ods.2 OZ a vzájomné práva a povinnosti strán po odstúpení s odkazom na ustanovenia o bezdôvodnom obohatení, nakoľko ustálil, že zmluvný vzťah strán je potrebné posúdiť ako zmluvu

spotrebiteľskú, aj keď vzťah z úverovej zmluvy je definovaný ako absolútny obchod. Zo znenia zmluvnej podmienky o odstúpení, súdu prvej inštancie vyplynulo, že táto nie je vyvážená a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného ustálil, že žalovanej v 1./ rade po odstúpení od zmluvy vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie rovnajúce sa rozdielu medzi poskytnutou výškou úveru a ňou poskytnutým plnením, čo činí sumu 6.702,65 eur, nakoľko odstúpením dochádza k zrušeniu zmluvy od počiatku. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamieta. Vzťah medzi žalobcom a žalovanou v 2./ rade ako ručiteľkou súd prvej inštancie posúdil ako vzťah akcesorický, na ktorý aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka v zmysle ust. § 303 a nasl. Aj keď odstúpením od zmluvy formálne splnenie dlhu z úveru bolo nahradené aplikujúc ustanovenia OZ vrátením bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie ustálil, že pohľadávka veriteľa na vrátenie peňažných prostriedkov nezanikla a do jej zaplatenia žalovaná v 2./rade ako ručiteľka je pasívne legitimovaná. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 (ďalej len O.s.p.).

4. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku I., podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná v 2./ rade, ktorá svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil ručiteľský záväzok žalovanej v 2./ rade, nakoľko tento v dôsledku odstúpenia od úverovej zmluvy, zanikol. Vzhľadom na uvedené žiadala rozsudok v jeho napadnutej časti zmeniť tak, že návrh žalobcu voči žalovanej v 2./ rade odvolací súdu zamietne a zároveň žalovanej v 2./ rade prizná náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania.

5. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril s tým, že nesúhlasí s tvrdením žalovanej v 2./ rade, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil. Namietal, že žalovaná v 2./ rade v úverovej zmluve prehlásila ako ručiteľka, že na seba berie voči veriteľovi povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník, pričom odvolateľka bola s touto skutočnosťou oboznámená. Vzhľadom na uvedené žiadala rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť.

6. Súd prvej inštancie (okresný súd) správne rozhodoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Z. z. v znení zmien a doplnkov účinného do 30. 06. 2016). Odvolací súd vec posúdil podľa nového civilného procesného kódexu, a to zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť dňom 01. 07. 2016, pričom aplikoval ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie (okresného súdu) ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP).

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 2./ rade je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. Jedným z podstatných odvolacích argumentov žalovanej v 2. rade bolo tvrdenie, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právného posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

11. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. júla 2011, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

12. V prejednávanej veci súd prvej inštancie posudzoval opodstatnenosť a dôvodnosť žalobcom uplatnenej pohľadávky voči žalovanej v 1./ rade, ktorá vznikla v súvislosti so zmluvným vzťahom medzi stranami sporu, založeným dňa 20.08.2007 Zmluvou o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX a Zmluvou o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej v 1./ rade mimoriadny medziúver vo výške 9.958,18 eur. Súd prvej inštancie správne ustálil, že medzi žalobcom a žalovanou v 1./ rade ide o spotrebiteľský vzťah.

13. Preto na právny vzťah strán sporu je potrebné aplikovať všetky ustanovenia vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľa v zmysle citovaného ustanovenia § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka a nasl. ako aj smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

14. Odvolací súd je názoru, že súd prvej inštancie správne rozhodol, pokiaľ ide o nárok žalobcu vo vzťahu k žalovanej v 1./ rade, avšak vo vzťahu k žalovanej v 2./ rade dospel k nesprávnym právnym záverom, a to aj napriek tomu, že vzťah medzi žalobcom a žalovanou v 2./ rade ako ručiteľkou, správne právne posúdil ako vzťah akcesorický.

15. Ručenie je v Obchodnom zákonníku upravené v treťom oddieli hlavy prvej tretej časti v § 303 a nasl. Právnu úpravu ručenia v rámci Obchodného zákonníka pritom možno považovať za komplexnú, existujúcu paralelne proti tiež ucelenej úprave ručenia obsiahnutej v § 546 až § 550 Občianskeho zákonníka.

16. Záväzok ručiteľa je naproti záväzku dlžníka záväzkom akcesorickým. Znamená to, že jeho vznik a trvanie sú priamo podmienené existenciou hlavného zaisťovaného záväzku. Subsidiárna povaha ručenia vyplýva z dopĺňujúceho a podporného postavenia ručiteľa vzhľadom na primárny vzťah dlžníka a veriteľa.

17. Žalovaná v 2./ rade vo svojom odvolaní teda správne namietala, že pri jej postavení ako ručiteľky je potrebné prihliadať na následky odstúpenia žalobcu od úverovej zmluvy. Odstúpením od úverovej zmluvy došlo v zmysle ust. § 48 ods. 2 OZ k jej zrušeniu s účinkami ex tunc (od začiatku), a tým aj k zániku práv a povinností zo zmluvy.

18. Podľa § 311 ods. 1 Obchodného zákonníka, ručenie zaniká zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje.

19. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie ustálil, že vzťah medzi žalobcom a žalovanou v 2./ rade ako ručiteľkou je vzťahom akcesorickým, teda závislým od hlavného záväzku. Žalobca od úverovej zmluvy odstúpil, táto sa od začiatku zrušila ako zmluva hlavná a konzekvenciou je zrušenie, resp. zánik aj ručiteľského záväzku žalovanej v 2./ rade.

20. Inštitút ručenia sa vyznačuje dvoma základnými znakmi: akcesoritou a subsidiaritou. Z akcesority ručenia vyplýva, že záväzok ručiteľa je existenčne závislý od hlavného záväzku: ak zanikne pohľadávka, ktorej splnenie ručiteľ zabezpečuje, zanikne tiež ručiteľský záväzok, a to práve ako prejav uvedenej akcesority. Subsidiarita ručiteľského záväzku znamená, že ručiteľ nie je zaviazaný vedľa hlavného dlžníka ako spoločný dlžník, ale je povinný uspokojiť pohľadávku veriteľa až vtedy, ak ju neuspokojí dlžník. Ručiteľ teda nie je dlžníkom primárnym, ale až sekundárnym. Existencia ručiteľského záväzku v situácii, keď zabezpečovaná pohľadávka zanikla, je zásadne nemysliteľná, výnimky z tohto pravidla musí stanoviť zákon výslovne, nemožno ich interpretáciou rozširovať pre iné prípady než pre tie, pre ktoré boli určené. (Rozhodnutie NSS z 30. 11. 2006, sp. zn. 1 Afs 73/2006).

21. Na základe uvedeného odvolací súd podľa ustanovenia § 388 CSP rozsudok v jeho napadnutej časti zmenil tak, že návrh žalobcu voči žalovanej v 2./ rade zamietol. Vzhľadom na dôvody zamietnutia žaloby proti žalovanej v 2.rade už odvolací súd nevykonal súdnu kontrolu zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 OZ a nasl..

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).